

Työterveyshuoltopalvelujen yhteiskilpailutus

Kunnanhallitus 29.08.2022 § 191

305/02.08.00/2022

Työnantajan on järjestettävä lakisääteinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto henkilöstölleen (Kela 1 korvattavuus, Työterveyshuoltolaki 1383/2001). Sairaanhoidtopalvelujen järjestäminen henkilöstölle on työnantajalle vapaaehtoista (Kela 2 korvattavuus). Kontiolahden kunnan henkilöstön työterveyshuoltopalveluihin on kuulunut lakisääteinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto ja työterveyspainotteinen sairaanhoito.

Kontiolahden kunta on ostanut inhouse-periaatteella henkilöstönsä työterveyshuoltopalvelut Siun työterveys Oy:ltä. Siun työterveyden omistaa Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä. Siun työterveys on voinut tuottaa Pohjois-Karjalan kuntien omille henkilöstöille työterveyshuollon palvelut inhouse-periaatteella, koska Pohjois-Karjalan kunnat omistavat kuntayhtymän, joka omistaa Siun työterveyden 100 %:sti, ja kunnilla on yhteisesti valittuja edustajia yhtiön hallituksessa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen käynnistyessä 1.1.2023 kuntayhtymä lakkautuu, jolloin kuntien välillinen omistajuus Siun työterveyteen päättyy ja inhouse-asema (sidosyksikköasema) ei toteudu. Kontiolahden kunnalla on yhä 1.1.2023 lukien lakisääteinen velvollisuus järjestää työterveyshuolto henkilöstölleen.

Pohjois-Karjalan kunnat ovat omistajaohjausneuvotteluissa 27.4.2022 linjanneet omistajien tahtotilana, että Siun soten on kiirehdittävä syksyn 2021 omistajaohjauksessa annetun ohjeistuksen mukaisesti kuntayhtymän omaisuuden myymistä siten, että omaisuuden realisoimiseen liittyvät prosessit on saatu asianmukaisesti loppuun saatettua ennen kuntayhtymän purkautumista ja hyvinvointialueen alkamista. Omistajaohjausneuvotteluissa on nimetty kuntayhtymän omaisuuden realisointiin liittyvänä järjestelynä Siun työterveys Oy:n osakekannan myynti. Kuntayhtymän hallitus päätti 20.6.2022 § 149 tehdä myyntitoimeksiannon BDO Oy:n kanssa. BDO tuottaa Siun sotelle asiantuntijapalveluita Siun työterveys Oy:n osakkeiden ja palveluiden kilpailuttamisprosessissa.

Siun työterveys Oy:n myynti tarkoittaa työterveyshuoltopalvelujen kilpailuttamista ja osakkeiden myyntiä hankintamenettelyssä. Kilpailutus toteutetaan yhteiskilpailutuksena. Kilpailutuksen kokonaisuuteen sisältyy Siun työterveyden nykyisille asiakkaille tuottamat työterveyshuoltopalvelut sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevat työterveyspalvelut alueen yrittäjille ja työnantajille.

Osana kilpailutusprosessin valmistelua Siun työterveyden nykyisten työnantaja-asiakkaiden edustajista (Siun sotesta ja kunnista) koostuva laatutyöryhmä on yhteistyössä valmistellut laatukriteerijä työterveyshuoltopalvelujen kilpailutukseen. Kontiolahden kunnan edustajana laatukriteerien valmistelussa on ollut kunnan henkilöstöpäällikkö. BDO:n toteuttama markkinavuoropuhelu sekä kuntien ja Siun soten / Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lausuntokierros laatukriteereistä päättyy 26.8.2022, jonka jälkeen laatutyöryhmä voi vielä tarkentaa laatukriteerijä.

Työterveyshuoltopalvelujen laatukriteerit yhteiskilpailutukseen markkinavuoropuhelun ja lausuntokierroksen 22.8.2022 versiossa pääpiirteittäin:

- Laatuksiteeristöissä työterveyshuoltopalvelujen ydintä ovat vahvat lakisääteiset ennaltaehkäisevät työterveyshuollon palvelut, joita täydennetään työterveyspainotteisilla sairaanhoitopalveluilla. Työnantaja-asiakas voi tarkentaa palvelujen laajuutta: tarkennukset sovitaan palveluntuottajan kanssa työnantajan määrittelemällä laajuudella.
- Työterveyshuollon laatuksiteereissä otetaan kantaa mm. vaadittuihin työkykyä ja terveyttä edistäviin palveluihin ja käytäntöihin, työterveysyhteistyön muotoihin ja rakenteisiin palveluntuottajan ja työnantaja-asiakkaan välillä sekä raportointiin. Vapaaehtoisten sairaanhoitopalvelujen osalta korostetaan hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisia työterveyspainotteisia yleislääkäritasoisia sairaanhoitopalveluja. Laatuksiteereissä otetaan myös kantaa työterveyshuollon palvelujen saavutettavuuteen (vastaanotolle pääsy arkipäivissä) sekä kilpailutettavan kokonaisuuden palveluverkkoon. Laatuksiteerit eivät edellytetä palveluverkkoa Siun työterveyden palveluverkon nykyisellä laajuudella eivätkä ne edellytä työterveyshuollon toimipistettä mm. Kontiolahdella. Laatuksiteereissä Joensuun kantakaupungin alueella sijaitseva toimipiste tukisi Kontiolahden alueen työnantaja- ja työntekijäasiakkaita. Laatuksiteereissä työntekijällä olisi myös mahdollisuus varata vastaanottoaika mistä tahansa palveluntuottajan toimipisteestä sairaanhoidollisten palvelujen (Kela 2) osalta. Lisäksi sähköiset palvelut, kuten etävastaanotto toiminta ja chat-palvelut, tukevat oikea-aikaista työterveyspalvelujen saavutettavuutta. Puhelimitse tai chat-palvelussa tehty hoidon tarpeen arviointi on edellytys sairaanhoidon vastaanoton ajanvaraukseen.
- Laatuksiteereissä edellytetään, että laatuksiteerien realisoituminen palveluntuottajan toiminnassa ja työterveysyhteistyössä tapahtuu viimeistään 12 kuukauden kuluessa sopimuksen mukaisen toiminnan aloituksesta. Yhteiskilpailutukseen osallistuvat palveluntuottajat vastaavat joko täyttävänsä laatuksiteerit tai ei. Osasta kriteereistä vaaditaan liite, esim. prosessikuvaus. Palveluntuottajan valinta yhteiskilpailutuksessa tapahtuu kaikki kriteerit täyttävien palveluntuottajien välillä yhtiön osakkeista tarjotun ostohinnan perusteella.

Kuntien tulee tehdä sitovat päätökset yhteiskilpailutukseen osallistumisistaan 30.8.2022 mennessä. Jos kunta päättää osallistua yhteiskilpailutukseen, kunta ei voi myöhemmin vetäytyä hankintamenettelystä ilman Hankintalaissa mainittua todellista ja perusteltua syytä (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 125 §).

Työterveyshuoltopalvelujen suoraosto ilman kilpailutusta ei ole Kontiolahden kunnalle mahdollista. Työterveyshuollon kustannukset olivat vuosina 2019 – 2021 noin 163 000 – 205 000 euroa vuodessa, jolloin hankinta-arvo ylittäisi kansallisen kynnyksen. Yhteiskilpailutukseen osallistumisen etuna on tässä muutosvaiheessa hyödynnettävä Siun työterveyden nykyisten työnantaja-asiakkaiden yhteisesti muodostama näkemys vaikuttavista henkilöstön työkykyä ja työterveyttä edistävästä työterveyspalveluista. Vaihtoehtona yhteiskilpailutukseen osallistumiselle on, että Kontiolahden kunta kilpailuttaa työterveyshuollon palvelut itsenäisesti, mikä olisi aikataulullisestikin haasteellinen vaihtoehto kunnalle ja täten käytännössä poissuljettu vaihtoehto. Kontiolahden kunnan alueella ei ole myöskään nykyisin markkinoilla toimivan työterveyshuollon palveluntuottajan toimipistettä. Oman kilpailutuksen lopputulemana kunnan henkilöstön työterveyshuollon toimipistettä ei todennäköisesti

tulisi kunnan alueelle, vaikka toimipisteen sijainti nimenomaisesti Kontiolahden kunnan alueella koettaisiin oleelliseksi asiaksi kunnalle. Kunnan henkilöstöä asuu Kontiolahden lisäksi mm. Joensuussa ja Liperissä, jolloin suurella osalla henkilöstöä luontainen asiain suunta on muutoinkin yleisesti myös Joensuuhun.

Kokouksessa esitellään markkinavuoropuhelun ja lausuntokierroksen jälkeen valmistuneet työterveyshuollon laatukriteerit yhteiskilpailutusta varten. Hankintailmoitus on suunniteltu julkistettavan 31.8.2022. Hankintailmoituksen julkaisee Siun sote.

Yhteiskilpailutuksesta huolimatta kukin työnantaja-asiakas tekee itsenäisesti erikseen päätöksen työterveyshuoltojen hankinnasta sekä palvelusopimuksen yhteiskilpailutuksessa valitun palveluntuottajan kanssa. Palvelusopimuksen kesto on lähtökohtaisesti neljä vuotta.

Työterveyshuoltojen ja niiden hankinta on luonteeltaan asia, joka on käsiteltävä yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa. Valmisteluajataulusta johtuen työterveyshuoltojen yhteiskilpailutuksen valmistelua on käsitelty ensi vaiheessa välittömässä yhteistoiminnassa kunnan pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa. Asia tullaan vielä myöhemmin käsittelemään kunnan yhteistyötoimikunnassa.

Kunnanhallituksen kokoukseen on asiantuntijaksi kutsuttu henkilöstöpäällikkö esittelemään työterveyshuollon yhteishankintaa.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Jari Tuononen p. 050 435 8700 ja henkilöstöpäällikkö Sari Ahokas p. 050 525 6208

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää:

1. että Kontiolahden kunta osallistuu työterveyshuoltojen yhteiskilpailutukseen oman henkilöstönsä työterveyshuoltojen osalta, ja
2. valtuuttaa Siun soten julkaisemaan yhteiskilpailutusta koskevan hankintailmoituksen.

Päätös:

Merkittiin, että Jertta Harinen ilmoitti olevansa esteellinen asiassa (syy: palvelussuhdejäävi), ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 17.03-17.27.

Merkittiin, että kokouksessa oli asiantuntijana paikalla henkilöstöpäällikkö Sari Ahokas klo 17.03-17.27 työterveyshuoltojen yhteiskilpailutuksen osalta.

Kunnanhallitus päätti:

1. että Kontiolahden kunta osallistuu työterveyshuoltojen yhteiskilpailutukseen oman henkilöstönsä työterveyshuoltojen osalta, ja
2. valtuuttaa Siun soten julkaisemaan yhteiskilpailutusta koskevan hankintailmoituksen.